

Denne tekst tjener udelukkende som dokumentationsværktøj og har ingen retsvirkning. EU's institutioner påtager sig intet ansvar for dens indhold. De autentiske udgaver af de relevante retsakter, inklusive deres betragtninger, er offentliggjort i den Europæiske Unions Tidende og kan findes i EUR-Lex. Disse officielle tekster er tilgængelige direkte via linkene i dette dokument

► **B****EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/10/EF**

af 6. februar 2003

om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdstagernes eksponering
for risici på grund af fysiske agenser (støj)

(17. særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF)

(EUT L 42 af 15.2.2003, s. 38)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
► <u>M1</u>	Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2007/30/EF af 20. juni 2007	L 165	21	27.6.2007
► <u>M2</u>	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008	L 311	1	21.11.2008
► <u>M3</u>	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1243 af 20. juni 2019	L 198	241	25.7.2019

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
2003/10/EF**

af 6. februar 2003

**om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse
med arbejdstagernes eksponering for risici på grund af fysiske
agenser (støj)**

**(17. særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv
89/391/EØF)**

DEL I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Formål og anvendelsesområde

1. Dette direktiv, som er det 17. særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF, indeholder minimumskrav til beskyttelse af arbejdstagerne mod sådanne risici for deres sundhed og sikkerhed, der opstår eller kan opstå som følge af eksponering for støj, og især risikoen for høreskader.

2. Kravene i dette direktiv gælder for aktiviteter, hvor arbejdstagerne eksponeres eller kan blive eksponeret for risici ved støj i forbindelse med arbejdet.

3. Direktiv 89/391/EØF finder anvendelse på hele det i stk. 1 nævnte område, medmindre nærværende direktiv indeholder strengere og/eller mere specifikke bestemmelser.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv defineres de fysiske parametre, der anvendes som risikoindekatorer, således:

- a) »Maksimalt lydtryk ($P_{\max}$)«: maksimumsværdi af det »C«-frekvensvægtede øjeblikkelige lydtryk.
- b) »Daglig støjbelastning ($L_{EX,8h}$) (dB(A) re. 20 μ Pa)«: tidsvægtet gennemsnit af støjniveauerne for en arbejdsdag på nominelt otte timer som defineret ved international standard ISO 1999:1990, punkt 3.6. Dette omfatter al støj i forbindelse med arbejdet, også impulsstøj.
- c) »Ugentlig støjbelastning ($L_{EX,8h}$)«: tidsvægtet gennemsnit af de daglige støjbelastninger for en nominel uge på fem arbejdsdage à otte timer som defineret ved international standard ISO 1999:1990, punkt 3.6 (note 2).

Artikel 3

Eksponeringsgrænseværdier og eksponeringsaktionsværdier

1. I dette direktiv fastsættes eksponeringsgrænseværdierne og eksponeringsaktionsværdierne for den daglige støjbelastning og det maksimale lydtryk til:

- a) eksponeringsgrænseværdier: hhv. $L_{EX,8h} = 87 \text{ dB(A)}$ og $P_{\max} = 200 \text{ Pa}$ ⁽¹⁾.
- b) øvre eksponeringsaktionsværdier: hhv. $L_{EX,8h} = 85 \text{ dB(A)}$ og $P_{\max} = 140 \text{ Pa}$ ⁽²⁾.
- c) nedre eksponeringsaktionsværdier: hhv. $L_{EX,8h} = 80 \text{ dB(A)}$ og $P_{\max} = 112 \text{ Pa}$ ⁽³⁾.

2. Ved anvendelsen af eksponeringsgrænseværdierne tages der ved fastsættelsen af arbejdstagerens effektive støjeksposering hensyn til nedsættelsen heraf som følge af arbejdstagerens brug af personlige hørevern. Der tages ikke hensyn til virkningen af eventuelle hørevern i forbindelse med eksponeringsaktionsværdierne.

3. Under behørigt begrundede omstændigheder kan medlemsstaterne for så vidt angår aktiviteter, hvor den daglige støjeksposering varierer mærkbart fra arbejdsdag til arbejdsdag, med henblik på anvendelsen af eksponeringsgrænseværdierne og eksponeringsaktionsværdierne lægge den ugentlige støjbelastning til grund for vurderingen af arbejdstagerens eksposering for støj i stedet for det daglige støjeksposeringsniveau, på betingelse af:

- a) at den ugentlige støjbelastning, som det fremgår af en passende overvågning, ikke overstiger eksponeringsgrænseværdien 87 dB(A) , og
- b) at der træffes passende foranstaltninger til at begrænse risikoen ved disse aktiviteter til et minimum.

DEL II

ARBEJDSGIVERNES FORPLIGTELSE

Artikel 4

Identificering og vurdering af risici

1. For at opfylde forpligtelserne i artikel 6, stk. 3, og artikel 9, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF, vurderer eller om nødvendigt måler arbejdsgiveren arbejdstagernes eksposering for støj.

2. De metoder og det apparatur, der anvendes, skal være tilpasset de faktiske forhold, især på baggrund af karakteren af den støj, der skal måles, eksposeringens længde, faktorer i omgivelserne og måleapparaturets art.

Disse metoder og dette apparatur skal gøre det muligt at fastlægge de parametre, der er defineret i artikel 2, og at fastslå, om de i artikel 3 fastsatte værdier i et givet tilfælde er overskredet.

⁽¹⁾ 140 dB_C i relation til 20 µPa.

⁽²⁾ 137 dB_C i relation til 20 µPa.

⁽³⁾ 135 dB_C i relation til 20 µPa.

▼B

3. De anvendte metoder kan omfatte stikprøvekontrol, som skal være repræsentativ for en arbejdstagers personlige eksponering.

4. Den i stk. 1 omhandlede vurdering og måling planlægges omhyggeligt og gennemføres med passende mellemrum af den kompetente tjeneste, navnlig under hensyn til den i artikel 7 i direktiv 89/391/EØF krævede kompetente sagkundskab. Resultaterne af vurderingen og/eller målingen af eksponeringen for støj opbevares i en passende form, så de senere kan konsulteres.

5. Ved anvendelsen af denne artikel tages der ved vurderingen af måleresultaterne hensyn til unøjagtigheder i målingen efter almindelig måleteknisk praksis.

6. I overensstemmelse med artikel 6, stk. 3, i direktiv 89/391/EØF skal arbejdsgiveren være særlig opmærksom på følgende, når risikoen vurderes:

- a) eksponeringens styrke, type og varighed, herunder eksponering for impulsstøj
- b) eksponeringsgrænseværdierne og eksponeringsaktionsværdierne i artikel 3 i nærværende direktiv
- c) enhver effekt af sundheds- og sikkerhedsmæssig art på arbejdstagere, der eksponeres for særlig risiko
- d) så vidt det er teknisk muligt enhver effekt på arbejdstagernes sundhed og sikkerhed af interaktioner mellem støj og arbejdsrelaterede ototoksiske stoffer og mellem støj og vibrationer
- e) enhver indirekte effekt på arbejdstagernes sundhed og sikkerhed af interaktionen mellem støj og advarselssignaler eller andre lyde, der skal kunne høres for at reducere risikoen for ulykker
- f) oplysninger om støjemission fra fabrikkanterne af arbejdsudstyr i henhold til de relevante EF-direktiver
- g) muligheden for at anvende alternativt arbejdsudstyr, som er udformet med henblik på at nedbringe støjemissionen
- h) eksponering for støj efter arbejdstidens ophør, der foregår på arbejdsgiverens ansvar
- i) relevante oplysninger, der er indsamlet i forbindelse med helbreds-kontrollen, herunder offentliggjorte oplysninger, i det omfang det er muligt
- j) eksistensen af høreværn med tilstrækkelig lyddæmpende effekt.

7. Arbejdsgiveren skal være i besiddelse af en risikovurdering i henhold til artikel 9, stk. 1, litra a), i direktiv 89/391/EØF og kunne angive, hvilke foranstaltninger der skal træffes i overensstemmelse med nærværende direktivs artikel 5, 6, 7 og 8. Risikovurderingen opbevares i en passende form efter national lovgivning og praksis. Risikovurderingen skal holdes ajour, især hvis der er sket væsentlige ændringer, der kunne gøre den uaktuel, eller hvis resultaterne af helbreds-kontrollen viser, at det er nødvendigt.

▼B

*Artikel 5***Bestemmelser med sigte på at undgå eller begrænse eksponeringen**

1. Under hensyn til den tekniske udvikling og de foranstaltninger, der kan anvendes for at reducere risikoen ved kilden, skal de risici, der er en følge af eksponeringen for støj, elimineres ved kilden eller begrænses til et minimum.

En begrænsning af disse risici foretages på grundlag af de generelle principper om forebyggelse i artikel 6, stk. 2, i direktiv 89/391/EØF, og der tages navnlig hensyn til:

- a) alternative arbejdsmetoder, der medfører lavere eksponering for støj
- b) valg af passende arbejdsudstyr med det lavest mulige støjniveau under hensyn til det arbejde, der skal udføres, herunder muligheden for at stille arbejdsudstyr til rådighed for arbejdstagerne i henhold til EF-bestemmelser, der tager sigte på eller har den virkning at begrænse eksponeringen for støj
- c) arbejdsstedernes og arbejdspladsernes udformning og indretning
- d) relevant information til og træning af arbejdstagerne med hensyn til korrekt anvendelse af arbejdsudstyret således at deres eksponering for støj reduceres til et minimum
- e) teknisk støjreduktion:
 - i) reduktion af luftbåren støj, f.eks. ved hjælp af afskærmninger, indeslutninger og afdækninger med lydabsorberende materiale
 - ii) reduktion af strukturbåret støj, f.eks. ved hjælp af støjdæmpning eller isolering
- f) passende programmer for vedligeholdelse af arbejdsudstyr, arbejdssteder og arbejdspladssystemer
- g) støjreduktion ved arbejdstilrettelæggelsen:
 - i) begrænsning af eksponeringens varighed og omfang
 - ii) passende arbejdsplaner med tilstrækkelige pauser.

2. Hvis de øvre eksponeringsaktionsværdier overskrides, skal arbejdsgiveren på grundlag af risikovurderingen i henhold til artikel 4 fastlægge og gennemføre et program med tekniske og/eller organisatoriske foranstaltninger, som tager sigte på at begrænse eksponeringen for støj, idet der navnlig tages hensyn til de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger.

3. På grundlag af risikovurderingen i henhold til artikel 4 markeres arbejdssteder, hvor arbejdstagere vil kunne blive eksponeret for støj, der overskrider de øvre eksponeringsaktionsværdier, med passende skilte. De pågældende områder skal også afgrænses og adgangen til dem begrænses, når dette er teknisk muligt, og eksponeringsrisikoen gør dette berettiget.

4. Hvis en arbejdstager på grund af aktivitetens art har adgang til at benytte hvilefaciliteter under arbejdsgiverens ansvar, skal støjen i disse faciliteter reduceres til et niveau, der er foreneligt med deres formål og betingelserne for deres anvendelse.

5. I henhold til artikel 15 i direktiv 89/391/EØF tilpasser arbejdsgiveren de i nærværende artikel nævnte foranstaltninger efter de behov, som arbejdstagere, der tilhører særligt følsomme risikogrupper, har.

Artikel 6

Personlige værnemidler

1. Hvis de risici, der er en følge af eksponeringen for støj, ikke kan forebygges med andre midler, skal der stilles passende, korrekt tilpassede personlige høreværn til rådighed for arbejdstagerne, som skal bruge dem i overensstemmelse med Rådets direktiv 89/656/EØF af 30. november 1989 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdstagernes brug af personlige værnemidler under arbejdet (tredje særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF)⁽¹⁾ og artikel 13, stk. 2, i direktiv 89/391/EØF og på følgende betingelser:

- a) hvis støjeksponeringen overskrider de nedre eksponeringsaktionsværdier, skal arbejdsgiveren stille personlige høreværn til rådighed for arbejdstagerne
- b) hvis støjeksponeringen er lig med eller overskrider de øvre eksponeringsaktionsværdier, skal der anvendes personlige høreværn
- c) de personlige høreværn skal vælges således, at de fjerner risikoen for høreskader eller begrænser risikoen herfor til et minimum.

2. Arbejdsgiveren gør sit yderste for at sikre anvendelsen af høreværn og har ansvaret for, at effektiviteten af de foranstaltninger, der træffes i henhold til denne artikel, kontrolleres.

Artikel 7

Begrænsning af eksponering for støj

1. Arbejdstagerens eksponering for støj, jf. artikel 3, stk. 2, må under ingen omstændigheder overskride eksponeringsgrænseværdierne.

2. Hvis der, på trods af de foranstaltninger, der er truffet til gennemførelse af dette direktiv, konstateres eksponeringer over grænseværdierne, skal arbejdsgiveren:

- a) øjeblikkeligt tage skridt til at bringe eksponeringen ned under eksponeringsgrænseværdierne,
- b) fastslå årsagerne til, at der er sket en overeksponering, og
- c) tilpasse beskyttelses- og forebyggelsesforanstaltningerne for at undgå, at grænseværdierne overskrides igen.

Artikel 8

Underretning og undervisning af arbejdstagerne

Med forbehold af artikel 10 og 12 i direktiv 89/391/EØF sørger arbejdsgiveren for, at arbejdstagere, der på arbejdsstedet eksponeres for støj på højde med eller over de nedre eksponeringsaktionsværdier, og/eller disses repræsentanter får underretning og undervisning i relation til risici, der er forbundet med eksponering for støj, navnlig vedrørende

- a) karakteren af sådanne risici

⁽¹⁾ EFT L 393 af 30.12.1989, s. 18.

▼B

- b) de foranstaltninger, der træffes i henhold til dette direktiv for at fjerne risikoen for støj eller begrænse den til et minimum, herunder de omstændigheder, hvorunder foranstaltningerne finder anvendelse
- c) eksponeringsaktionsværdierne og eksponeringsgrænseværdierne i artikel 3 i nærværende direktiv
- d) resultatet af de vurderinger og målinger af støj, der foretages i henhold til artikel 4 i nærværende direktiv, samt en forklaring af deres betydning og de potentielle risici
- e) korrekt brug af høreværn
- f) hvorfor og hvordan tegn på høreskader skal opdages og anmeldes
- g) hvornår arbejdstagerne har ret til helbreds kontrol og formålet med helbreds kontrol, jf. artikel 10 i dette direktiv
- h) sikker arbejdspraksis, der kan begrænse eksponeringen for støj mest muligt.

*Artikel 9***Høring og inddragelse af arbejdstagerne**

Arbejdstagerne og/eller disses repræsentanter høres i henhold til artikel 11 i direktiv 89/391/EØF om og deltager i afgørelsen af de spørgsmål, der er omfattet af nærværende direktiv, navnlig:

- den i artikel 4 omhandlede vurdering af risici og angivelse af, hvilke foranstaltninger, der skal træffes
- de i artikel 5 omhandlede foranstaltninger med sigte på at fjerne eller begrænse risici ved støjeksponering
- den i artikel 6, stk. 1, litra c), omhandlede mulighed for personlige høreværn.

DEL III

FORSKELLIGE BESTEMMELSER*Artikel 10***Helbreds kontrol**

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger med henblik på iværksættelse af relevant helbreds kontrol af arbejdstagere, når resultaterne af de i artikel 4, stk. 1, omhandlede vurderinger og målinger viser, at der er risiko for de pågældendes helbred, jf. dog artikel 14 i direktiv 89/391/EØF. Disse foranstaltninger, herunder kravene til helbreds journaler og adgangen hertil, indføres i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis.

2. En arbejdstager, som eksponeres for støj, der overskrider de øvre eksponeringsaktionsværdier, har ret til at få undersøgt sin hørelse af en læge eller en anden kvalificeret person under en læges ansvar og i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis. Der gives

▼B

ligeledes adgang til præventive audiometriske undersøgelser for arbejdstagere, som eksponeres for støj, der overskrider de nedre eksponeringsaktionsværdier, særlig når de vurderinger og målinger, der omtales i artikel 4, stk. 1, indikerer en risiko for sundheden.

Formålet med disse undersøgelser er at bevare hørelsen ved tidligt at kunne diagnosticere eventuel nedsat hørelse på grund af støj.

3. Medlemsstaterne indfører ordninger, der skal sikre, at der udarbejdes helbredsjournaler for alle arbejdstagere, der underkastes kontrol i henhold til stk. 1 og 2, og at disse holdes ajour. Helbredsjournalerne skal indeholde et sammendrag af resultaterne af den helbreds kontrol, der er foretaget. De opbevares i en passende form, så de kan konsulteres senere, og under hensyn til beskyttelseskravene til personlige helbredsoplysninger.

Den kompetente myndighed skal efter anmodning have tilsendt kopier af journalerne. Den enkelte arbejdstager skal efter anmodning have adgang til sin personlige helbredsjournal.

4. Hvis det ved en kontrol af hørelsen konstateres, at en arbejdstager har en identificerbar høreskade, vurderer en læge eller — hvis lægen finder det nødvendigt — en specialist, om det er sandsynligt, at skaden skyldes eksponering for støj under arbejdet. Hvis dette er tilfældet:

- a) skal lægen eller en anden kvalificeret person underrette arbejdstageren om det resultat, der vedrører denne personligt
- b) skal arbejdsgiveren
 - i) revidere den risikovurdering, der er foretaget i henhold til artikel 4
 - ii) revidere de foranstaltninger, der skal fjerne eller begrænse risikoen i henhold til artikel 5 og artikel 6
 - iii) tage hensyn til rådene fra arbejdsmedicineren eller den tilsvarende sagkyndige eller en anden kvalificeret person eller den kompetente myndighed, når han gennemfører foranstaltninger til at fjerne eller begrænse risikoen i henhold til artikel 5 og 6, f.eks. ved at sætte arbejdstageren til andet arbejde, hvor der ikke er risiko for yderligere eksponering, og
 - iv) sørge for systematisk helbreds kontrol og på ny kontrollere andre arbejdstageres helbredstilstand, hvis de har været udsat for samme eksponering.

Artikel 11

Dispensationer

1. I undtagelsessituationer, hvor fuld og korrekt brug af personlige hørevern på grund af arbejdets art vil kunne indebære større risiko for sundhed eller sikkerhed, end hvis de ikke bruges, kan medlemsstaterne tillade dispensationer fra bestemmelserne i artikel 6, stk. 1, litra a) og b), og artikel 7.

2. Medlemsstaterne giver de i stk. 1 omhandlede dispensationer efter høring af arbejdsmarkedets parter og i givet fald, af de kompetente sundhedsmyndigheder i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis. Sådanne dispensationer skal ledsages af vilkår, der under hensyntagen til de særlige omstændigheder sikrer, at den dermed forbundne risiko nedbringes til et minimum, og at der indføres skærpet helbreds kontrol af de berørte arbejdstagere. Sådanne dispensationer tages op til fornyet overvejelse hvert fjerde år og ophæves, så snart årsagerne til indførelsen heraf bortfalder.

▼B

3. Medlemsstaterne sender hvert fjerde år Kommissionen en liste over de i stk. 1 omhandlede dispensationer, idet de angiver de præcise årsager og omstændigheder, som har fået dem til at give disse dispensationer.

▼M3*Artikel 12***Ændring af direktivet**

Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 12a med henblik på at foretage rent tekniske ændringer af dette direktiv for at tage hensyn til den tekniske harmonisering og standardisering vedrørende produktudvikling, konstruktion, fremstilling eller indretning af arbejdsudstyr eller arbejdssteder, den tekniske udvikling, ændringer i de harmoniserede europæiske standarder eller specifikationer og ny viden vedrørende støj.

Hvis det i behørigt begrundede undtagelsestilfælde, der involverer umiddelbare, direkte og alvorlige risici for arbejdstagernes og andre personers fysiske sundhed og sikkerhed, er påkrævet i særligt hastende tilfælde at handle inden for en meget kort tidsramme, anvendes proceduren i artikel 12b på delegerede retsakter, som vedtages i henhold til nærværende artikel.

*Artikel 12a***Udøvelse af de delegerede beføjelser**

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 12, tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra den 26. juli 2019. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af femårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.

3. Den i artikel 12 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ⁽¹⁾.

5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 12 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende

⁽¹⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

▼ M3

retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

*Artikel 12b***Hasteprocedure**

1. Delegerede retsakter vedtaget i henhold til denne artikel træder i kraft straks og finder anvendelse, så længe der ikke er gjort indsigelse i henhold til stk. 2. I meddelelsen til Europa-Parlamentet og Rådet af en delegeret retsakt anføres begrundelsen for anvendelse af hasteproceduren.

2. Europa-Parlamentet eller Rådet kan efter proceduren i artikel 12a, stk. 6, gøre indsigelse mod en delegeret retsakt. I så fald skal Kommissionen ophæve retsakten straks efter Europa-Parlamentets eller Rådets meddelelse af afgørelsen om at gøre indsigelse.

▼ B*Artikel 14***Adfærdskodeks**

I forbindelse med anvendelsen af dette direktiv udarbejder medlemsstaterne i samråd med arbejdsmarkedets parter, i overensstemmelse med national lovgivning og praksis, en adfærdskodeks med praktiske retningslinjer for at hjælpe arbejdstagere og arbejdsgivere i musik- og fritidssektorerne med at opfylde deres retlige forpligtelser således som fastsat i dette direktiv.

*Artikel 15***Ophævelse**

Direktiv 86/188/EØF ophæves med virkning fra den dato, der er angivet i artikel 17, stk. 1.

DEL IV

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER**▼ M1****▼ B***Artikel 17***Gennemførelse**

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 15. februar 2006. De underretter straks Kommissionen herom.

▼B

Når medlemsstaterne vedtager disse bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. For at tage hensyn til særlige forhold kan medlemsstaterne om nødvendigt få en yderligere frist på fem år fra den 15. februar 2006, dvs. i alt otte år, til at iværksætte bestemmelserne i artikel 7 for så vidt angår besætningen om bord på søgående skibe.

For at muliggøre udarbejdelse af en adfærdskodeks med praktiske retningslinjer for gennemførelsen af bestemmelserne i dette direktiv råder medlemsstaterne over en maksimal overgangsperiode på to år fra den 15. februar 2006, dvs. i alt fem år fra direktivets ikrafttrædelsesdato til at efterkomme dette direktiv med hensyn til musik- og underholdningsbrancherne, forudsat, at de beskyttelsesniveauer, som allerede er opnået i individuelle medlemsstater for personalet i disse brancher, opretholdes i denne periode.

3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsforskrifter, som de allerede har udstedt eller udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

*Artikel 18***Ikrafttrædelse**

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

*Artikel 19***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.